

Тижневий огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(4-10 вересня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- Станом на 11 вересня через бойові дії та з інших причин без електропостачання залишався **421 населений пункт**.
- Через підриг Каховської ГЕС Україна втратила **35-40% річних запасів прісної води** - гендиректор "Укргідроенерго" Ігор Сирота.
- **Експерти МАГАТЕ на Запорізькій АЕС повідомили про численні вибухи**, що свідчить про можливе посилення військової активності. Міни навколо ЗАЕС зберігаються, окупанти не надають МАГАТЕ доступ до поверхів реакторів №№ 1, 2, 5, 6 та повний одночасний доступ до всіх турбінних залів.
- У серпні **Міненерго передано гуманітарні вантажі від 32 донорів із 18 країн загальною вагою близько 258 тонн**, зокрема трансформатори, генератори, авто, кабель та інше обладнання, необхідне для ремонтів і відновлення інфраструктури. Допомога розподілена між 26 компаніями електроенергетичної, вугільної, нафтогазової та атомної галузей.
- У реактор **ВВЕР-440 Рівненської АЕС завантажили першу партію ядерного палива**, яке було вироблено компанією Westinghouse Electric Sweden AB за участі фахівців «Енергоатома». Оператор АЕС України також підписав із ConvergDyn угоду про конфіденційність та меморандум про взаєморозуміння у сфері конверсії урану.
- На фоні низької інтенсивності торгів у сегменті двосторонніх договорів та профіцитного ринку "на добу наперед" **зріс експорт електроенергії до Словаччини**. Цьому сприяв вихід з ремонту енергоблоку АЕС більш ніж на два тижні раніше запланованого терміну.

- Тим часом, **Регулятор просить "Укренерго" невідкладно надати інформацію про причини**, що обумовили отримання аварійної допомоги з метою балансування ОЕС у липні-серпні.
- **Україна розраховує на рішення ENTSO-E, яке дозволить збільшити дозволена пропускну спроможність** для імпорту із 1,2 ГВт до 2 ГВт - міністр енергетики Герман Галущенко.
- **НКРЕКП вийшла із публікацією низки проєктів регуляторних актів.** Також схвалено проєкт Порядку набуття, припинення і призупинення статусу адміністратора передачі даних, який розроблено на виконання норм REMIT. Проєктом змін до Кодексу ГТС передбачено відтермінування застосування плати за нейтральність балансування ще на рік.
- **До Верховної Ради внесено ще один альтернативний законопроєкт про особливості здійснення розрахунків з ВДЕ-виробниками**, потужності яких тимчасово опинилися в окупації чи на територіях, де ведуться бойові дії.
- **Уряд схвалив зміни до Порядку проведення громадських слухань у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля**, чим відновив проведення таких слухань у режимі відеоконференції.
- **Міненерго оприлюднило проєкт постанови КМУ, якою пропонується зобов'язати постачальників газу створити страховий запас у розмірі 3% запланованих обсягів поставки** на наступний місяць та зберігати його в підземних сховищах.
- **Триває переукладання договорів між виробниками тепла і "Нафтогазом" на постачання газу за новими змінами в режимі ПСО.** Асоціація міст України вказує на низку ризиків.
- **Міжнародна робоча група щодо санкцій проти росії підготувала два нових документи:** щодо посилення енергетичних санкцій та щодо важливості конфіскації російських державних активів.

Вплив війни

Атаки

Обстріли енергетичної інфраструктури. [5 вересня](#) через обстріл Херсонської області залишилися без електроенергії близько 3 000 споживачів. У Донецькій області вимикалося 9 ліній різного класу напруги, що призвело до знеструмлення споживачів у 26 населених пунктах. [6 вересня](#) в Одеській області через атаку дронами-камікадзе пошкоджено лінії електропередачі, частина споживачів у місті Кілія залишилась без електроенергії. На Донеччині вимикалася повітряна лінія електропередачі 35 кВ та підстанція 35 кВ, що призвело до знеструмлення 4 000 абонентів у 9 населених пунктах. [7 вересня](#) на Харківщині поблизу міста Куп'янськ під час виконання ремонтних робіт бригада енергетиків потрапила під обстріл - обійшлося без жертв, однак поточний ремонт мереж довелося припинити.

[8 вересня](#) через ворожі обстріли на Донеччині вимикалося 4 повітряні лінії електропередачі, що призвело до знеструмлення понад 5 000 абонентів; у Сумській області відключено близько 100 споживачів; у Кіровоградській області вимикалася повітряна лінія 330 кВ, яку було заживлено в автоматичному режимі, відключень споживачів при цьому не було. Того ж дня у місті [Кривий Ріг](#) Дніпропетровської області внаслідок ракетної атаки пошкоджено понад 10 багатопверхових та приватних будинків, у яких для перевірки стану газового обладнання було припинено газопостачання. [9 вересня](#) у Запорізькій області була пошкоджена

повітряна лінія 35 кВ та знеструмлено дві підстанції 35 кВ. У Донецькій області вимикалися 2 повітряні лінії 35 кВ, що призвело до знеструмлення 10 500 споживачів у 22 населених пунктах. Станом на [11 вересня](#) через бойові дії та з інших причин без електропостачання залишався 421 населений пункт.

Наслідки підриву Каховської ГЕС. 7 вересня у Херсоні частково [добудували](#) мережі 6 кВ та трансформаторну підстанцію, щоб повернути електропостачання місцевим мешканцям. Станом на [11 вересня](#) у місті залишаються знеструмленими близько 8 000 споживачів (протягом тижня заживлено близько 1 000). Ремонтні роботи сповільнені через обстріли. За [словами](#) керівника "Укргідроенерго" Ігоря Сироти, через підрив ГЕС Україна втратила 35-40% річних запасів прісної води: до підриву дамби у водосховищі було 18,6 млн куб. км води, наразі ж у руслі Дніпра залишилося лише 3-3,5 млн куб. км.

Ядерна та радіаційна безпека

[Станом](#) на 10:00 11 вересня фіксується незначне зниження рівня води у ставку-охолоджувачі Запорізької АЕС (15,97 м). Рівень води в «гарячому» каналі Запорізької ТЕС, звідки за необхідності підживлюється ставок ЗАЕС, – 16,95 м. У «холодному» каналі ЗаТЕС рівень сягає 10,67 м.

Експерти МАГАТЕ, які працюють на ЗАЕС, [повідомили](#), що протягом останнього тижня чули численні вибухи, що свідчить про можливу ознаку посилення військової активності в регіоні, яка також може становити потенційну загрозу ядерній безпеці. Також МАГАТЕ [повідомляє](#), що міни навколо ЗАЕС зберігаються, а окупанти не надають доступ до поверхів реакторів №№ 1, 2, 5, 6. Окрім цього, МАГАТЕ вимагає повний одночасний доступ до усіх турбінних залів станції.

За повідомленням МАГАТЕ, 4 вересня на ЗАЕС було [виявлено](#) витік води в рециркуляційному клапані системи основної технічної води на блоці №5. Щоб відремонтувати цей клапан, на майданчику довелося відключити одну лінію безпеки блоку №5 і одну - блоку №6. Після ремонту арматури запобіжна лінія блоку №6 була повернута в режим очікування, а енергоблок №5 був відключений для виконання робіт з технічного обслуговування.

[Відбулася](#) ротація експертів МАГАТЕ на Хмельницькій, Рівненській та Південно-Українській АЕС, а на наступний тиждень запланована ротація групи на майданчику Чорнобильської АЕС. Групи МАГАТЕ на чотирьох об'єктах не повідомили про будь-які проблеми з ядерною безпекою.

У реактор ВВЕР-440 Рівненської АЕС [завантажили](#) першу партію ядерного палива, яке було вироблено компанією Westinghouse Electric Sweden AB за участі фахівців «Енергоатома». Раніше реактори цього типу працювали тільки на ядерному паливі російського виробництва.

Контрзаходи

[6](#) та [9](#) вересня Президент України Володимир Зеленський провів чергові засідання Ставки Верховного головнокомандувача щодо підготовки енергосистеми до зими. Ключовою темою обговорення став захист енергетики та критичної інфраструктури від російських ударів. Зазначається, що були надані відповідні доручення.

5 вересня Кабінет Міністрів України [вніс зміни](#) до порядку надання фінансової державної підтримки для енергетичних компаній на відновлення, визначивши 1 січня 2023 року датою, з якої можна отримати таку підтримку. Крім того, як зазначається, з порядку усунено вимогу включення обладнання, за пошкодження

якого можна отримати компенсацію, до графіків виконання ремонтів основного обладнання ТЕС та ТЕЦ, затверджених Міненерго.

У Міненерго [поінформували](#), що протягом серпня було передано гуманітарні вантажі від 32 донорів із 18 країн загальною вагою близько 258 тонн, зокрема трансформатори, генератори, авто, кабель та інше обладнання, необхідне для ремонтів і відновлення енергетичної інфраструктури, постраждалої від ворожих атак. Зазначається, що отримана допомога була розподілена між 26 компаніями електроенергетичної, вугільної, нафтогазової та атомної галузей. Серед донорів – енергетичні компанії, урядові структури та організації з Нідерландів, Німеччини, Австрії, Швеції, Італії, Данії, Словенії, Франції, Норвегії, Швейцарії, Фінляндії, Польщі, Латвії, Бельгії, Японії, Чехії, Литви і Румунії.

8 вересня Кабінет Міністрів України [схвалив](#) зміни до Порядку проведення громадських слухань у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) чим відновив проведення таких слухань з ОВД. Таким чином, громадські слухання ОВД будуть проводитися у режимі відеоконференції до завершення дії воєнного стану в Україні.

Прем'єрміністр Денис Шмигаль [заявив](#), що уряд спрямував понад 60 млрд грн на швидке відновлення України, зокрема на розмінування, відновлення житла людей, відновлення та захист критичної інфраструктури. Крім того, [повідомляється](#), що в рамках програми «Відновлення» виплачено перший мільярд гривень на ремонт квартир та будинків, які були пошкоджені через російські обстріли.

Прем'єр також [заявив](#), що Україна пропонує партнерам спеціальний компенсаційний механізм залучення фінансування для відбудови, що складатиметься із:

- компенсаційного фонду, в який будуть спрямовані кошти, конфісковані у російських олігархів та росії як країни-агресора;
- компенсаційної комісії, яка визначатиме, як ефективно використовувати кошти;
- міжнародного реєстру збитків, який дозволить Україні компенсувати всі втрати, які вона понесла внаслідок російської агресії.

Пульс ринків

► Електроенергетика

Робота енергосистеми

Відповідно до повідомлень ["Укренерго"](#) та [Міненерго](#), забезпечення потреб споживачів протягом тижня покривалось власним виробництвом електроенергії, а також імпортом зі Словаччини та Молдови. Для збалансування енергосистеми тричі обмежувалась робота генерації з ВДЕ: 6 вересня з 11:52 до 12:54 (загальний обсяг 312 МВт·год); 8 вересня вдень протягом години (обсяг не зазначено); 10 вересня з 11:00 до 14:00 (1 290 МВт·год). 6 вересня з різних технічних причин в аварійний ремонт виведено 3 блоки на ТЕС. 9 вересня більш ніж на два тижні раніше запланованого терміну вийшов з ремонту енергоблок АЕС потужністю 1 000 МВт.

Частою причиною знеструмлень були **технологічні порушення та аварійні ситуації**. Так, 5 вересня в Івано-Франківській області вимикалася ЛЕП 110 кВ, що призвело до знеструмлення близько 8 000 споживачів. У Дніпропетровській

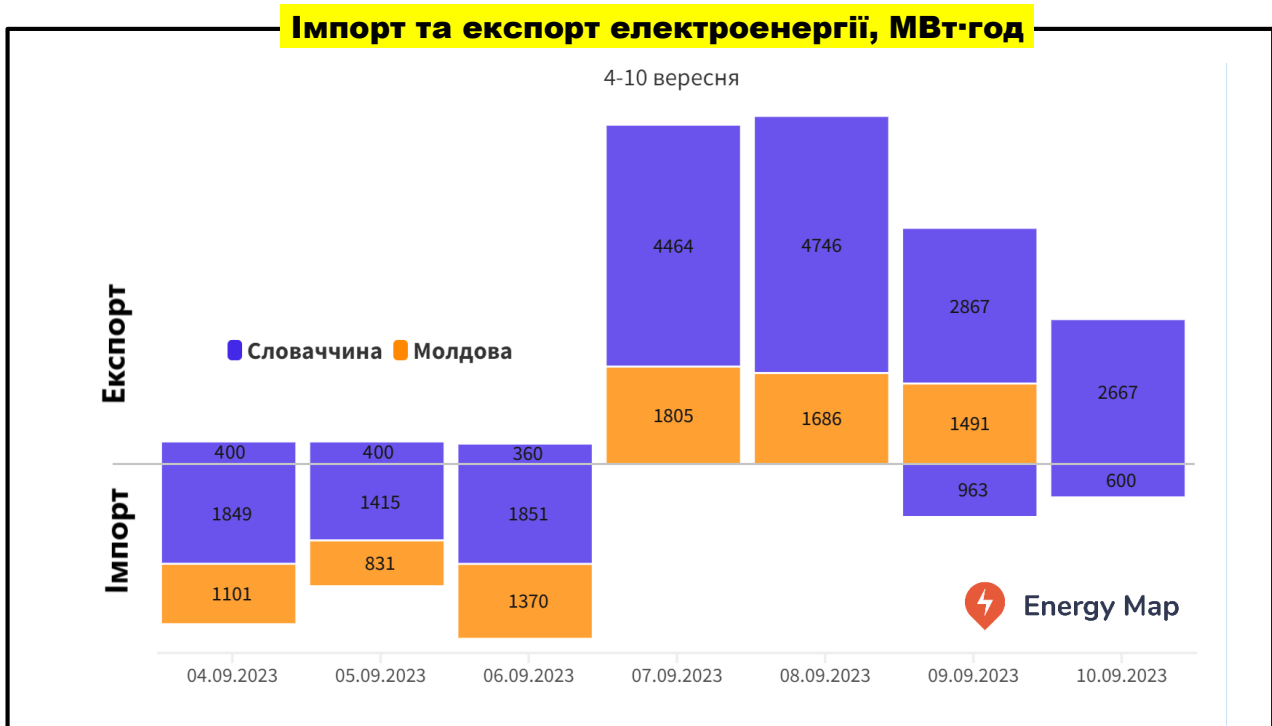
області вимикалися 10 ліній електропередачі 10 кВ, було знеструмлено понад 7 000 споживачів. У Київській області вимикалася лінія 10 кВ, через що без електропостачання залишилося близько 3 000 споживачів у 4 населених пунктах Броварського району. 6 вересня у Миколаївській області одночасно відключалися дві повітряні лінії електропередачі 150 кВ, що призвело до розвантаження двох ВЕС сумарним навантаженням 80 МВт. 8 вересня у Тернопільській області вимикалася повітряна лінія 110 кВ, що призвело до знеструмлення 5 підстанцій 110 кВ та відключення 49 000 побутових споживачів.

Іншою причиною знеструмлень були **несприятливі погодні умови**: 4 вересня у Чернівецькій області вимикалося 11 ліній електропередачі 10 кВ, що призвело до знеструмлення більше 13 000 споживачів у 25 населених пунктах; 5 вересня через негоду було знеструмлено 5 населених пунктів в Донецькій області.

За даними [НКРЕКП](#) та [ENTSO-E](#), протягом 4-6 та 9-10 вересня Україна здійснювала комерційний імпорт електроенергії зі Словаччини, переважно у вечірні години, загальний [обсяг](#) склав 6,7 тис. МВт-год (-35% до попереднього тижня), потужність коливалася у діапазоні 5-350 МВт. Обсяг імпорту з Молдови* 4-6 вересня склав 3,3 тис. МВт-год, потужність коливалась у діапазоні 10-313 МВт.

Протягом тижня Україна експортувала електроенергію до Словаччини, загальний обсяг - 15,9 тис. МВт-год (у 130 разів більше до попереднього тижня), потужність трималась у коридорі 94-200 МВт. 7-9 вересня до Молдови* було поставлено електроенергію в обсязі 5 тис. МВт-год, потужність коливалась від 80 до 199 МВт.

*дані щодо поставок до/з Молдови 10 вересня станом на момент підготовки огляду відсутні

Джерело: [EnergyMap](#)

Доступ до пропускної спроможності для імпорту за напрямком "Словаччина-Україна" на щоденних аукціонах 4-6 та 9-10 вересня [викупували](#) 8-11 компаній, основні гравці: "ЕРУ Трейдінг", "ТЕП", "ТЕС" та "ЕЕС". Гранична ціна 4-6 та 9 вересня варіювала для різних годин доби від 0,06 до 500 грн/МВт-год, що дозволило "Укренерго" отримати дохід у розмірі 221,1 тис. грн. За напрямком "Молдова-Україна" доступ купували 1-8 компаній, серед яких: "ДЕ Трейдінг", "Артлекс-Груп",

"СіПіджі Енерджі", "Соліпауер" та інші. Гранична ціна встановлювалась лише 4-6 вересня в окремі години у розмірі від 0,01 до 0,1 грн/МВт·год, загальний дохід "Укренерго" - 0,7 тис. грн.

В цілях експорту доступ до пропускної спроможності за напрямком "Україна-Словаччина" купували 3-5 компаній: "ДТЕК Західенерго", "ЕРУ Трейдінг", "Ю.Комодітіз", "ТЕС" та "Юнімекс Трейдінг", гранична ціна встановлювалась 7 та 9 вересня у розмірі 2 грн/МВт·год, загальний дохід "Укренерго" склав 1 тис. грн. За напрямком "Україна-Молдова" 7-10 вересня перетин викупували 7-9 компаній, основні гравці: "Д.Трейдінг", "ДЕ Трейдінг", "ЕЕС", "Енерго Ресурс РІ Груп", "Соліпауер", "Укргідроенерго" та інші. Гранична ціна встановлювалась 7-10 вересня та варіювала від 0,01 до 240 грн/МВт·год, загальний дохід "Укренерго" - 123 тис. грн.

Функціонування ринку

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Другий тиждень поспіль динаміка торгівлі на "Українській енергетичній біржі" ("УЕБ") зберігає низьку інтенсивність. Упродовж 4-10 вересня на "УЕБ" було [проведено](#) 12 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (7 у комерційних секціях, 5 у спеціалізованих). Серед ініціаторів торгів були "Енергоатом-Трейдінг", "Укргідроенерго", "Харківська ТЕЦ-5", постачальники універсальних послуг, оператори системи розподілу та ін. Загалом на "УЕБ" було реалізовано 172,4 тис. МВт·год з постачанням у вересні (+10,5% порівняно із попереднім тижнем). Місячний індекс Base РДД на вересень залишився на рівні 3 871,6 грн/МВт·год.

Зокрема, вже вдруге "Енергоатом-Трейдінг" ініціював аукціони, де пропонував базове навантаження з постачанням у другій та третій декаді вересня; проте, електроенергію не було реалізовано. Також, "Укргідроенерго" пропонувала блочні позиції (08:00-23:00) за стартовою ціною 4 800 грн/МВт·год; електроенергію не було реалізовано. "Харківська ТЕЦ-5" реалізувала 14,4 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженою ціною 4 000 грн/МВт·год. "Гарантований покупець" продав 108 тис. МВт·год блочними позиціями денних годин за цінами в діапазоні 1 805,9 – 3 128,9 грн/МВт·год з постачанням на другу декаду вересня. У комерційних секціях компанії переважно здійснювали закупівлю електроенергії навантаженням індивідуального профілю.

Ринок "на добу наперед": За даними сервісу [Energy Map](#), ціни на РДН демонстрували високу [волатильність](#). Впродовж 4-10 вересня відхилення погодинних цін від прайс-кепів коливалось в межах від 0 до 91,7% і в середньому становило 25,7%. Найбільші цінові відхилення (50% і більше) були характерні для нічного (02:00-06:00, в окремі дні) та денного періодів (11:00-16:00). При цьому, кількість годин, коли ціни були впритул (із відхиленням менше 1%) або на рівні прайс-кепів, продовжила істотно скорочуватись – до 19,6%, порівняно із 36,9% попереднього тижня.

Середньогодинна ціна електроенергії (індекс Base РДН) незначно знизилась до 3 713,2 грн/МВт·год (-1,5% до попереднього тижня), тоді як середньозважена добова ціна [варіювала](#) у діапазоні 3 017,7 – 4 314,1 грн/МВт·год. При цьому, співвідношення між індексами Base РДН країн Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) та України [коливалось](#) у межах 0,90 – 1,44.

Сумарний обсяг реалізації електроенергії на РДН України продовжив спадний тренд і [знизився](#) до 282,5 тис. МВт·год (-15%). Зокрема, щоденний обсяг торгівлі варіював у межах 36,9 – 42,5 тис. МВт·год. В цілому РДН був профіцитним: співвідношення між сумарним добовим обсягом заявок на продаж та купівлю електроенергії коливалось у межах 1,30 – 1,73. При цьому, кількість дефіцитних годин на РДН

продовжила відчутно скорочуватись – до 7,1% (порівняно із 28,6% попереднього тижня). У структурі купівлі [переважали](#) постачальники (88,3-89,9%, за виключенням 7 вересня, коли їхня частка була аномально низькою і становила 54,7%), частка операторів мереж становила 10,0-11,6%, решта (близько 0,1%) належала виробникам та трейдерам (окрім 7 вересня, коли частка виробників сягнула нетипових 33,7%).

Політика та регулювання

НКРЕКП [схвалила](#) проект рішення про затвердження Порядку набуття, припинення і призупинення статусу адміністратора передачі даних, який розроблено на виконання вимог Закону “Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках” від 10 червня 2023 року № 3141-ІХ (імплементация норм REMIT). Документом, зокрема, [визначаються](#):

- процедура набуття статусу адміністратора передачі даних;
- технічні та організаційні вимоги щодо подання даних адміністратором передачі даних;
- умови призупинення та припинення статусу адміністратора передачі даних;
- форма заяви про набуття статусу адміністратора передачі даних.

Також, Регулятор оприлюднив проекти змін до [Порядку встановлення \(формування\) тарифу на послуги з передачі електричної енергії](#) та [Порядку формування тарифу на послуги з диспетчерського \(оперативно-технологічного\) управління](#). Зокрема, через нову редакцію ст. 8 Закону “Про альтернативні джерела енергії” внесено норму, що при визначенні тарифу на передачу електроенергії ОСП “розмір витрат на виконання спеціальних обов’язків для забезпечення загальносуспільних інтересів із забезпечення збільшення частки виробництва електроенергії з альтернативних джерел, визначається з урахуванням фінансової підтримки з державного бюджету відповідно до законодавства України”. Також, документами унормовано підходи до визначення обсягу передачі електроенергії ОСП та обсягу відпущеної електроенергії виробниками у період до приєднання ОСП України до ІТС механізму (до 31.12.2023 р. (включно) та після 01.01.2024 р.).

Окрім цього, НКРЕКП [оприлюднила](#) проект змін до Кодексу системи передачі з метою:

- визначення підходів до розроблення інвестиційної програми (ІП) ОСП та звітів з її виконання;
- впорядкування процедури подання та своєчасного розгляду Регулятором ІП;
- визначення детального переліку необхідних обґрунтовуючих матеріалів для заходів, що пропонуються ОСП для реалізації в рамках ІП;
- врегулювання питання щодо виконання заходів ІП.

Через те, що частина генеруючих потужностей на основі ВДЕ тимчасово опинилися в окупації чи на територіях, де ведуться бойові дії, і не працюють у синхронному режимі з ОЕС України, до Верховної Ради [внесено](#) альтернативний проект закону (до раніше поданого [законопроекту №9629](#) від 21 серпня) №9629-2 про особливості здійснення розрахунків з такими виробниками. Документом передбачаються такі норми:

- створення реєстру об’єктів електроенергетики, що здійснюють виробництво електроенергії з альтернативних джерел (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції) і знаходяться на територіях, де ведуться (велися) бойові дії або

тимчасово окупованих рф, та не здійснюють синхронну роботу з ОЕС України;

- заборона гарантованому покупцю здійснювати купівлю та оплату електроенергії, відпущеної об'єктами електроенергетики, протягом їх знаходження у такому реєстрі;
- зарахування вже здійсненої оплати гарантованим покупцем за електроенергію таким виробникам в якості оплати електроенергії за періодами, за якими існує заборгованість з найдавнішим строком виникнення;
- створення та оприлюднення ОСП реєстру приватних домогосподарств, що здійснюють виробництво електроенергії за "зеленим" тарифом, та реєстру активних споживачів на територіях, де ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих рф, та не здійснюють синхронну роботу з ОЕС України;
- заборона постачальникам купувати електроенергію у домогосподарств та активних споживачів, які знаходяться у відповідних реєстрах.

Інше

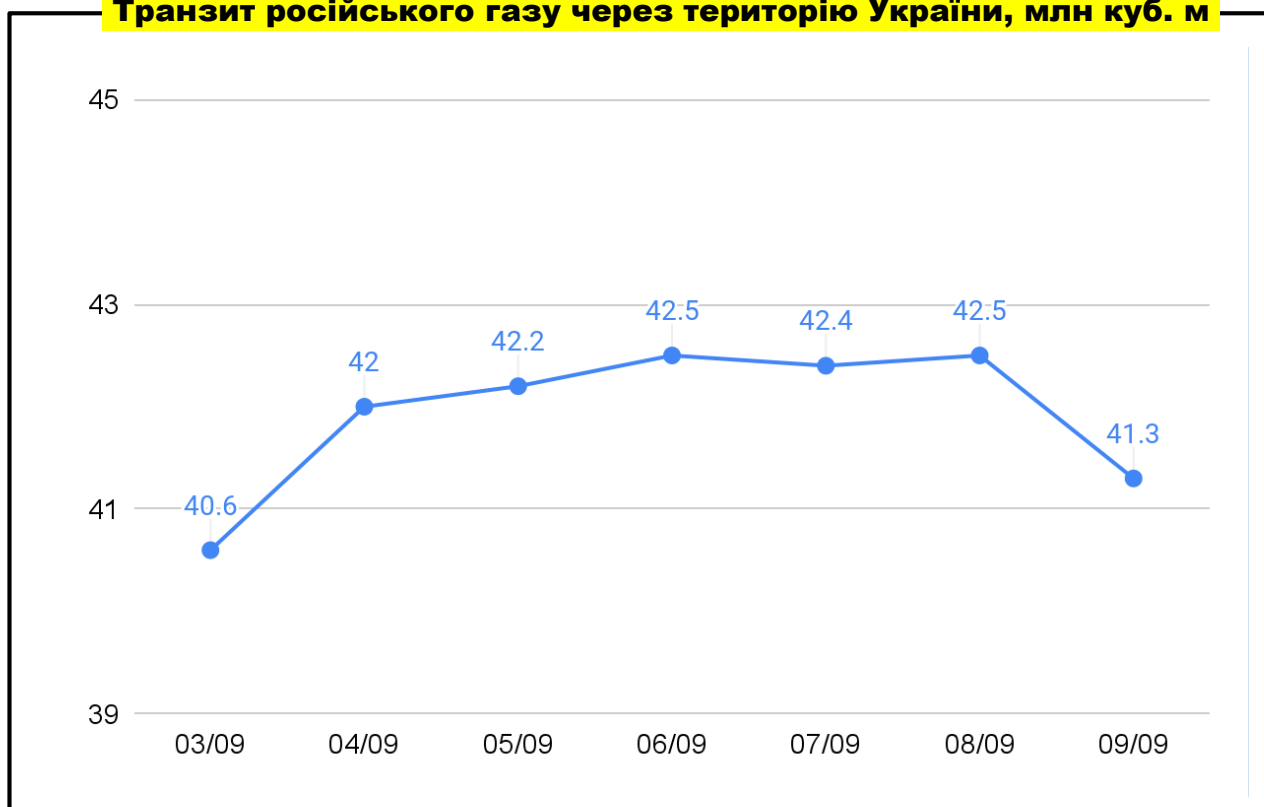
У зв'язку із активізацією істотних обсягів аварійної допомоги ОСП України від енергосистем сусідніх країн ЄС НКРЕКП [затребувала](#) в "Укренерго" дані щодо її залучення. Регулятор просить невідкладно надати інформацію стосовно причин, що обумовили отримання аварійної допомоги з метою балансування ОЕС України протягом липня-серпня 2023 року. Причиною запиту є занепокоєння Регулятора ситуацією, за якої "Укренерго" не вживала заходів щодо пошуку резервів регулювання частоти та потужності в ОЕС України шляхом залучення додаткових джерел внутрішньої генерації, в т.ч. теплової. До того ж, Регулятор наголошує на необхідності невідкладної підготовки "Укренерго" змін до Тимчасового порядку придбання допоміжної послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України.

► Газ

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 3-9 вересня коливався у межах 40,6-42,5 млн куб. м на добу, тобто лише 37-39% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Середньодобовий транзит у звітному тижні склав 41,9 млн куб. м. Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: ["ОГТСУ"](#)

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітному тижні становив 196,7 млн куб. м (середньодобовий показник - 28,1 млн куб. м), що на 8% менше за показник попереднього тижня. Імпорт здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берег) обсягом 54,4 млн куб. м, через точку з'єднання з Румунією "Орловка" обсягом 23,5 млн куб. м, через точку з'єднання з Польщею "Германовичі" обсягом 29,5 млн куб. м та через точку з'єднання "Будінце" зі Словаччиною обсягом 89,3 млн куб. м. Обсяги надходження газу з Румунії є не комерційним імпортом, а транзитом газу, який згодом потрапляє в Молдову.

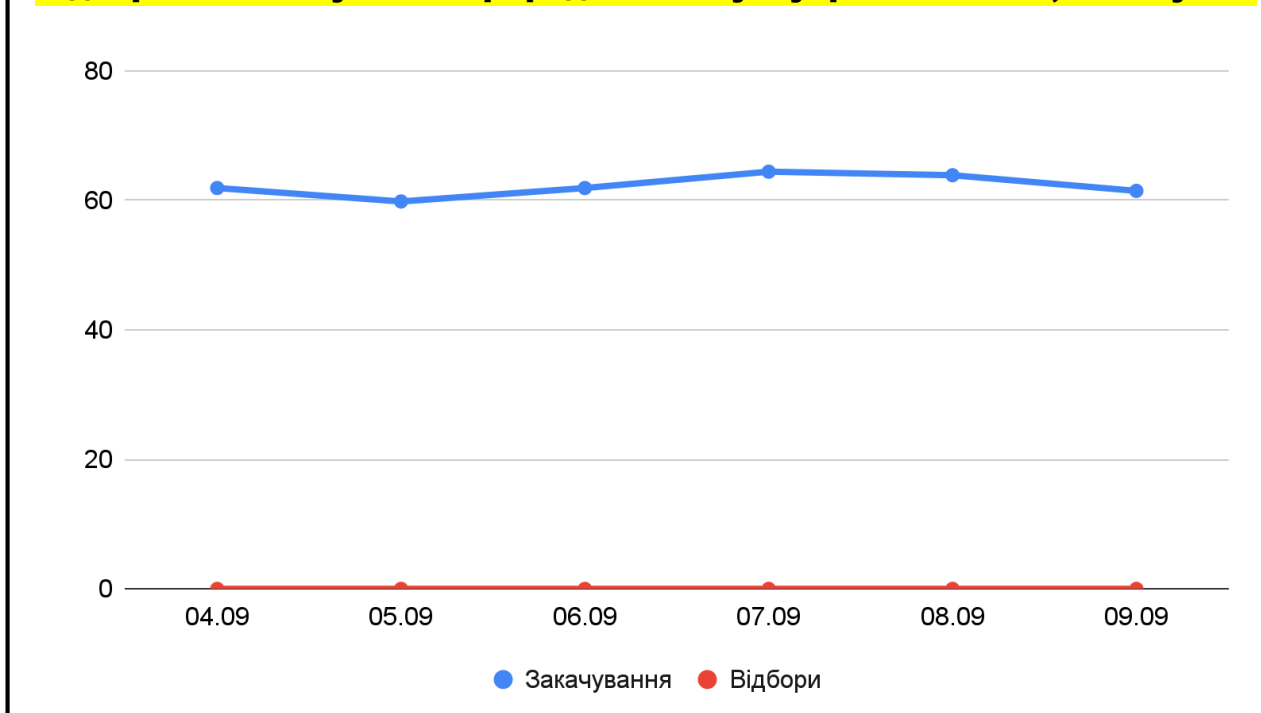
Комерційний імпорт в українську ГТС становив 262,7 млн куб. м. Зокрема, 238,4 млн куб. м надійшло в режимі "митного складу", 123,8 млн куб. м - в режимі short-haul (послуга оператора ГТС, яка передбачає знижку в тарифі на транспортування газу у випадку його транзиту на короткі відстані).

Перевищення комерційних потоків імпорту над фізичними пов'язане з тим, що частина транзитного газу надходить в Україну в режимі віртуального реверсу і закачується трейдерами в українські ПСГ. До прикладу, попри те, що фізичний імпорт з Молдови у звітному тижні не відбувався, комерційні потоки становили 32,6 млн куб. м. На вихід з ГТС, окрім транзиту, природний газ не транспортувався.

Підземні сховища газу

За даними платформи AGSI, станом на 9 вересня в українських ПСГ зберігалось 10,08 млрд куб. м природного газу, або 33,19% (+1,48% у порівнянні з попереднім тижнем) від сукупного робочого обсягу (без урахування 4,662 млрд куб. м газу "довгострокового зберігання"). Закачування 3-9 вересня становило 435,3 млн куб. м (+11,7 млн куб. м у порівнянні з попереднім тижнем). Середньодобовий обсяг закачування у звітному тижні становив 62,2 млн куб. м.

Відбори та закачування природного газу в українські ПСГ, млн куб. м

Джерело: [AGSI](#) (всі показники отримані розрахунковим шляхом через ділення первинних показників у МВт·год на коефіцієнт переведення 10,595 кВт·год/куб. м).

Функціонування ринку

На "Українській енергетичній біржі" протягом [торгових сесій 4-8 вересня](#) заявки на купівлю-продаж природного газу подавали 7 компаній (5 покупців та 2 продавця). У звітному періоді на "УЕБ" було подано заявок на купівлю-продаж газу обсягом 92,8 млн куб. м (на 17% менше за показник попереднього тижня) сукупною стартовою вартістю 1,37 млрд грн (-18%). Середньозважена стартова ціна всіх заявок - 14,71 грн за куб. м (без ПДВ), що на 2% менше за показник минулого тижня.

Загалом було реалізовано 25,1 млн куб. м газу, успішними виявились 3 позиції на купівлю - всі з боку ТОВ "Оператор ГТС України". Середньозважена вартість купленого-проданого ресурсу становить 15,41 грн за куб. м (без ПДВ). 60,2% ресурсу реалізовано з поставкою вересні, 39,8% - у жовтні. 39,8% збутого ресурсу буде передано в сховищах, 60,2% - постачатиметься через ГТС (передача на ВТТ).

Політика та регулювання

6 вересня НКРЕКП [оприлюднила](#) проект постанови про внесення змін до Кодексу ГТС, які передбачають відтермінування застосування плати за нейтральність балансування шляхом продовження дії першого етапу її впровадження на період 2023/2024 газового року, виключення другого етапу з одночасним переходом до третього етапу та врегулювання окремих питань розрахунку плати за нейтральність. Також, при розрахунку плати за нейтральність балансування не враховуватимуться кошти, які отримані оператором ГТС за несанкціоновані відбори, а також кошти, витрачені оператором на покриття таких відборів. Також при розрахунку плати за нейтральність не враховуватимуться заборгованість замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерв сумнівних боргів.

Також НКРЕКП [оприлюднено](#) низку проєктів постанов, якими планується забезпечити моніторинг ринку теплової енергії, а також моніторинг розподілу та використання коштів, що надходять на небюджетні рахунки теплопостачальних та теплогенеруючих організацій в межах режиму ПСО. Предметами моніторингу будуть рівень прозорості, рівень тарифів на теплову енергію, розробка та реалізація інвестиційних програм та проєктів, дотримання вимог щодо надійності та безперебійності теплопостачання, ефективності функціонування сфери теплопостачання та рівень конкуренції на ринку теплової енергії, забезпечення захисту прав споживачів.

Також оприлюднено [проєкт](#) постанови НКРЕКП, якою передбачено внесення змін до форми звітності № 4–НКРЕКП-газ-моніторинг (квартальна) «Звіт про оптові ціни на природний газ», зокрема виокремлення обсягів закупівлі/продажу газу на організованих торговельних майданчиках та обсягів продажу газу в рамках виконання спеціальних обов'язків.

Міністерство енергетики оприлюднило проєкт [постанови](#) КМУ, якою пропонується зобов'язати постачальників газу створити страховий запас у розмірі 3% запланованих місячних обсягів поставки газу споживачам на наступний місяць та з метою сталого проходження опалювальних періодів зберігати його в українських підземних сховищах.

Інше

“Нафтогаз” [закликав](#) виробників тепла переукладати договори на постачання газу згідно з новими змінами в ПСО для теплового сектору. Зокрема, виробники тепла, які мають заборгованість та повинні відкрити рахунки в органах Державної казначейської служби, мають надіслати повний пакет документів, зокрема угоду про договірне перерахування коштів у Держказначейство. [Станом на 8 вересня](#) вже 577 виробників тепла звернулись до “Нафтогазу” з метою переукладення договорів. Опрацьовано та укладено договори із 77 підприємствами ТКЕ та 137 ОСББ. 65 пакетів поданих документів було повернуто на доопрацювання із зауваженнями.

Водночас, Асоціація міст України (АМУ) [заявляє](#), що з новими змінами до режиму ПСО та до укладення нових договорів виробники тепла не мають правових підстав для отримання газу в межах режиму ПСО, що змусить виробників тепла або здійснювати несанкціоновані відбори газу або припинити гаряче водопостачання. Також АМУ вказує на ризики черговості, в якій виробники тепла мають здійснювати платежі. Ця черговість передбачає, що першими мають здійснюватись платежі на виконання рішень судів. З огляду на наявність рішень про стягнення заборгованості з виробників тепла на користь ТОВ “Нафтогаз Трейдинг”, ці положення можуть обмежити їх у здійсненні інших виплат.

Фактична ціна реалізації природного газу, яку використовують для розрахунку ренти на користування надрами для видобутку газу, у серпні 2023 року [зросла](#) до 12,5 тис. грн за тис. кубометрів, що на 15,4% більше, ніж у липні (10,83 тис. грн).

Міжнародна співпраця

Міністр енергетики України Герман Галущенко [взяв](#) участь у третьому засіданні Координаційного комітету Програми українсько-данського енергетичного партнерства. Зустріч відбулась за участі Надзвичайного і Повноважного Посла Данії в Україні, співголови Координаційного комітету Оле Егберга Міккельсена. Під час засідання було представлено результати попереднього етапу реалізації Програми, а також затверджено робочу програму на наступні 12 місяців, до кінця серпня 2024 року.

Міжнародна робоча група щодо санкцій проти росії, яку очолюють керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак і экс-радник президента США з питань національної безпеки, Посол Майкл МакФол, [підготувала](#) два нових документи: щодо посилення енергетичних санкцій та щодо важливості конфіскації російських державних активів. За словами Андрія Єрмака, у новому аналітичному документі група надає докладні пропозиції щодо вдосконалення та посилення санкційного тиску на енергетику країни-агресора. Керівник Офісу Президента наголосив, що покращення дотримання запроваджених санкцій та ухвалення нових пропозицій групи дасть змогу додатково зменшити російські доходи від енергоносіїв як мінімум удвічі.

7 вересня Міністерство фінансів України та Світовий банк [переглянули](#) проєктний портфель вперше з 2021 року. Захід очолили заступник Міністра фінансів Ольга Зикова та Керівник Офісу СБ в Україні Геворг Саркісян, загалом у зустрічі взяли участь близько 100 представників установ-бенефіціарів та державних установ. Сторони обговорили поточний стан підготовки та реалізації спільних проєктів, а також узгодили план заходів на наступний період, розглянули проблемні питання в рамках проєктів.

Портфель складається із 20 діючих проєктів на загальну суму більше 5,5 млрд дол. США та 1 млрд євро кредитних коштів та більше 20 млрд дол. США грантових коштів, в тому числі у рамках проєктів PEACE in Ukraine (Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні), SDPL, Re-Power (Відновлення енергозабезпечення у зимовий період та постачання енергетичних ресурсів), RELINC (Відновлення критично важливої логістичної інфраструктури та мережевого сполучення), Heal Ukraine та HOPE (Ремонт житла для розширення прав і можливостей людей). Щодо бюджетної підтримки, у рамках мобілізованих СБ фінансових ресурсів Україна отримала та освоїла кредитних і грантових коштів на суму більше 25 млрд дол. США через Цільові фонди багатьох донорів, в тому числі у рамках проєкту PEACE in Ukraine.

Бізнес Японії [готовий](#) долучитись до відбудови України та пропонує низку сучасних технологій, які сприятимуть прискоренню відновлення. Про це йшлося під час зустрічі Першого віце-прем'єра - Міністра економіки України Юлії Свириденко з представниками бізнес-делегації Японії. В ході зустрічі представники японського бізнесу презентували низку проєктів та технологій, які пропонують реалізовувати в Україні. Так, у місті Буча за участі японського бізнесу пропонується створення зеленої індустріальної зони площею 3 000 га, де здійснюватиметься виробництво зеленого водню.

Міністр енергетики України Герман Галущенко провів [зустріч](#) з італійською делегацією на чолі зі Спеціальним посланником МЗС Італії з питань відбудови та зміцнення стійкості України Давіде Ла Чечіліа та за участі Надзвичайного та Повноважного Посла Італійської Республіки в Україні П'єра Франческо Дзадзо. Міністр подякував за надану Італією гуманітарну допомогу у розмірі 15 вантажів (понад 161 т) та підкреслив, що важливу роль у балансуванні системи наступної зими може відіграти імпорт електроенергії з європейських країн. Україна розраховує на відповідне рішення ENTSO-E, яке дозволить збільшити дозволену пропускну спроможність із нинішніх 1,2 ГВт до 2 ГВт. Сторони обговорили напрямки співпраці у газовій сфері, зокрема щодо реалізації проєктів у галузі відновлюваних газів, виробництва водню. Також на зустрічі обговорювалися питання забезпечення енергетичної безпеки України та європейського континенту в цілому.

У межах Всесвітнього ядерного симпозиуму 2023, який проходив у Лондоні, президент «Енергоатома» Петро Котін та президент американської компанії ConverDun Малкольм Крітчлі [підписали](#) угоду про конфіденційність та меморандум про взаєморозуміння у сфері конверсії урану. Майбутнє співробітництво із

ConverDyn включає допомогу у збільшенні власного видобування урану на “СхідГЗК” та будівництво заводу з його конверсії у гексафторид урану – процес, що є невід’ємною частиною створення повного ядерного циклу.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](#)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).